

Pradžia>Kreipimasis į teismą>ES ir nacionalinės teisės sistemos>Nacionalinės teisingumo sistemos

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

latvių

Jis jau išverstas į šias kalbas.

Swipe to change

Nacionalinės teisingumo sistemos

Latvija

Šiame skyriuje apžvelgiama Latvijos teismų sistema.

Teisėtvarkos sistema. Teismų sistemos

Latvijos teisminė valdžia, kaip ir įstatymų leidžiamoji ir vykdomoji valdžia, yra nepriklausoma, teismų sistemą sudaro trys pakopos. Pagal Konstituciją teisingumą Latvijoje vykdo rajono (miesto) teismai, apygardos teismai, Aukščiausiasis Teismas ir Konstitucinis Teismas, o paskelbus karo ar nepaprastą padėtį – ir karo teismai.

Teismų administravimas

Pagal **Teisminės valdžios įstatymą** pagrindinė teismus administruojanti valdžios institucija yra **Teisingumo ministerija**.

Teisingumo ministerija:

gali priimti vidaus taisykles dėl rajono (miesto) teismų, apygardos teismų ir žemės registro skyrių administracinio darbo organizavimo;

gali reikalauti, kad rajono (miesto) teismai, apygardos teismai ir žemės registro skyriai pateiktų informaciją, reikalingą jos funkcijoms pagal įstatymą ar taisykles vykdyti;

prižiūri organizacinį rajono (miesto) teismų, apygardos teismų ir žemės registro skyrių valdymą;

atlieka patikrinimus rajono (miesto) teismuose, apygardos teismuose ir žemės registro skyriuose.

Teismų administracija (Tiesu administrācija) organizuoja ir užtikrina rajono (miesto) teismų, apygardos teismų ir žemės registro skyrių administracinį darbą.

Teismų administracija yra pavaldi teisingumo ministrui, veikiančiam per Teisingumo ministeriją.

Aukščiausiasis Teismas (Augstākā tiesa) neturi administracinių ryšių su rajono (miesto) teismais ar apygardos teismais. Aukščiausiojo Teismo darbą organizuoja Aukščiausiojo Teismo pirmininkas. Aukščiausiajame Teisme administracinėms funkcijoms vykdyti įsteigtas atskiras departamentas – Aukščiausiojo Teismo administracija (*Augstākās tiesas Administrācija*).

Teismų taryba (Tieslietu padome) yra kolegiali institucija, dalyvaujanti formuojant teismų sistemos politiką ir strategiją ir padedanti tobulinti teismų sistemos darbą.

Teismų rūšys. Trumpas aprašas ir hierarchija**Bendrosios kompetencijos teismai. Pirmoji ir apeliacinė instancija**

Rajono (miesto) teismai (rajonu (pilsētu) tiesas) yra pirmąja instancija civilines, baudžiamąsias ir administracines bylas nagrinėjantys teismai. Rajono (miesto) teismas gali turėti struktūrinius skyrius, t. y. teismo rūmus, esančius įvairiuose atitinkamo rajono (miesto) teismo veiklos teritorijos vietose. Rajono (miesto) teismuose gali veikti **žemės registro skyrius**. Žemės registro skyrius tvarko žemės registrus (t. y. registruoja nekilnojamojo turto objektus ir susijusias teises) ir nagrinėja ieškinius dėl neginčytinų prievolių įvykdymo, skolų išieškojimo įsakymų ir varžytinių rezultatų patvirtinimo.

Apygardos teismai (apgabaltiesas) apeliacinė instancija trijų apygardos teismo teisėjų kolegija nagrinėja civilines, baudžiamąsias ir administracines bylas.

Apygardos teismas gali turėti struktūrinius skyrius, t. y. teismo rūmus, esančius įvairiuose atitinkamo apygardos teismo veiklos teritorijos vietose.

Pagal **Teisminės valdžios įstatymą** nepaprastosios ar karo padėties atveju gali veikti **karo teismai**. Pagal **Karo teismų įstatymą** karo teismai pradeda veikti teisingumo ministro įsakymu. Tokiu atveju pradėtų veikti vienas ar keletas pirmosios instancijos karo teismų ir vienas apeliacinės instancijos karo teismas.

Aukščiausiasis Teismas

Aukščiausiajame Teisme (Augstākā tiesa) veikia senatas, kurį sudaro trys skyriai (*departamenti*) (Civilinių bylų skyrius, Baudžiamųjų bylų skyrius ir Administracinių bylų skyrius) ir dvi kolegijos (*palātas*) (Civilinių bylų kolegija ir Baudžiamųjų bylų kolegija). Aukščiausiasis Teismas nagrinėja skundus dėl teisės (*kasācijas instance*), jei įstatyme nenustatyta kitaip. Aukščiausiajame Teisme iki 2014 m. gruodžio 31 d. posėdžiavo dvi kolegijos (civilinių bylų ir baudžiamųjų bylų), tačiau nuo 2015 m. sausio 1 d. iki 2016 m. gruodžio 31 d. jame tebus viena civilinių bylų kolegija.

Plenarinė sesija (plēnums) yra Aukščiausiojo Teismo teisėjų visuotinis susirinkimas. Plenarinėje sesijoje priimami sprendimai dėl neatidėliotino teisinių nuostatų išaiškinimo. Ji taip pat renka Drausmės teismo (*Disciplinārtiesas*) narius. Drausmės teismą sudaro šeši Aukščiausiojo Teismo skyrių teisėjai. Drausmės teismas šaukiamas, kai reikia peržiūrėti Teismų drausmės komiteto (*Tiesnešu disciplinārkolēģija*) sprendimų teisėtumą. Siekiant užtikrinti vienodą teisės taikymą skubūs teisinių nuostatų išaiškinimo klausimai gali būti sprendžiami ne tik Aukščiausiojo Teismo, bet ir atitinkamos kolegijos ar skyriaus plenarinėje sesijoje.

Konstitucinis Teismas (Satversmes tiesa) yra nepriklausoma teisminė institucija, nagrinėjanti jai pagal Konstituciją ir Konstitucinio Teismo įstatymą priskirtas bylas dėl įstatymų ir kitų teisės aktų atitikties Konstitucijai. Konstitucinis Teismas taip pat nagrinėja kitas bylas, kurios jam perduodamos pagal Konstitucinio Teismo įstatymą.

Teisinių duomenų bazės

Latvijoje veikia šios teisinių duomenų bazės:

Teisingumo ministerijos interneto svetainė, kurioje pateikiama informacija apie teismų sistemą, toje sistemoje dirbančius asmenis (atestuotus notarus ir atestuotus antstolius) ir nuorodos į kitas su teismų sistema susijusias interneto svetaines.

Latvijos nacionalinis portalas Latvija.lv

Portale „Latvija.lv“ suteikiama prieiga prie centrinių ir vietos valdžios įstaigų interneto šaltinių. Informacija juose klasifikuojama pagal temas.

Portalo skiltyje „E. paslaugos“ (*E-pakalpojumi*) prieiga prie e. paslaugų paprastai suteikiama naudojant specialią centralizuotą infrastruktūrą. Šioje skiltyje naudotojams suteikiama prieiga prie virtualios darbo erdvės, kurioje jie gali prašyti centrinių ir vietos valdžios įstaigų suteikti jiems e. paslaugas ir jas gauti, stebėti, kaip teikiamos šios paslaugos, ir gauti informaciją apie suteiktų paslaugų rezultatus.

Paslaugų paieškos skiltis („Paslaugų katalogas“, *Pakalpojumu katalogs*) yra centralizuotas priegios prie centrinių ir vietos valdžios įstaigų paslaugų punktas. Skiltimi „Paslaugų katalogas“ galima pasinaudoti norint gauti svarbios informacijos apie centrinės ir vietos valdžios įstaigų paslaugas, tokių paslaugų prašymo ir gavimo sąlygas, jų sąnaudas ir aprašymą. Internetinių paslaugų aprašuose pateikiama nuoroda į susijusį šaltinį (informacija, svetainė, tiesioginė

nuoroda arba e. paslauga). Naudotojai su informacija gali susipažinti naudodamiesi katalogu, kuris suskirstytas į skiltis, susijusias su įvairiomis gyvenimo situacijomis, arba portalo paieškos funkcijomis. Centralizuoto katalogo turinį tvarko paslaugas teikiančios valdžios įstaigos.

Latvijos nacionalinio portalo Latvija.lv **paskirtis** – sudaryti sąlygas Latvijos ir užsienio piliečiams gauti prieigą prie Latvijos valdžios įstaigų interneto šaltinių ir veikti kaip centralizuotam įvairių institucijų teikiamų e. paslaugų prieigos punktui.

Portalu galima naudotis **nemokamai**.

Nuorodos

[Nacionalinis teismų portalas](#), [Aukščiausiasis Teismas](#), [Konstitucinis Teismas](#), [Teismų administracija](#), [Teisingumo ministerija](#)

Paskutinis naujinimas: 04/01/2016

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.